

“Yaşama Hakkı”

Ama Yalnız “Bana” Değil, En Güçsüz Olana, Sokaktakine de!

“...Baba köpekle ana köpek, yavru köpekleri çevrelerine toplamışlar, onlara köpeklik dersi veriyorlardı. Baba köpek, dersinin sonunu şöyle bitirdi: ‘Yavrularım! Hayatta köpek olmaya çalışın. Hiçbir zaman köpeklikten ayrılmayın’. Yavrular: ‘Ne yapalım da köpek olalım? Köpek olmanın yolları nelerdir?’ diye sordular. Baba köpek, ‘Çok kolay’, dedi. ‘Bizi örnek alın. Anneniz ve ben ne yapıyorsak, siz de onu yapın!’ Yavru köpekler, baba köpekle ana köpeğe baktılar. Onlar ne yapıyorlarsa öyle yaptılar. Havladılar. Bekçilik ettiler. Sadık oldular. Çiftleştiler ve yavru oldular. Baba köpekle ana köpek, çocuklarını yine çevrelerine topladılar. Baba köpek onlara, ‘Yavrularım’, dedi. ‘Siz artık yetiştiniz. Hepiniz iyi birer köpek oldunuz. Biz de ölüyoruz. Hepinizden memnunuz. Hiçbir zaman köpeklikten ayrılmadınız. Emeklerimiz boşa gitmedi. Hakkımız helal olsun...’... Sığır, manda, hamsi, balina, deve, fil, yılan, koyun, yeryüzünde ne kadar baba hayvan ve ana hayvan varsa, yavrularına kendileri gibi olmaları, bunun için de kendileri ne yapıyorlarsa öyle yapmalarını söylediler. Yavru hayvanlar da baba hayvanla ana hayvana bakıp onların yolundan gittiler, sonunda iyi birer hayvan oldular. Baba hayvanla ana hayvan da ölürken, yavrularına hoşnutluklarını söylediler, haklarını helal ettiler. Baba insanla ana insan da, çocuklarını çevrelerine topladılar, onlara insanlık dersi verdiler. Baba insan, dersinin sonunu şöyle bitirdi: ‘Yavrularım! Hayatta insan olmaya çalışın, hiçbir zaman insanlıktan ayrılmayın’. Çocuklar, ‘Ne yapalım da insan olalım? İnsanlığın, insan olmanın yolları nelerdir?’ diye sordular. Baba insan, ‘Çok kolay’, dedi. ‘Kendinize bizi örnek alın. Anneniz ve ben ne yapıyorsak, siz de öyle yapın!’ Çocuklar, baba insanla ana insana baktılar, onlar ne yapıyorlarsa öyle yaptılar. Hepsisi de tıpkı tıpkısına babalarına benzediler. Baba insanla ana insan çocuklarını yine çevrelerine topladılar. Baba insan onlara, ‘Ya-

**Ümitsizseniz, ümit sizsiniz !
Çare de siz !**

www.haytap.org
www.hayvanhaklari.com

zıklar olsun!’ diye bağırdı. ‘Hiçbiriniz bizim istediğimiz gibi yetişmediniz. Hiçbiriniz insan olmadınız. Hepiniz de insanlıktan uzaksınız. İnsanlıktan ayrıldınız. Artık ölüyoruz. Yazık oldu emeklerimize, boşa gitti...’ Çocuklar şaşkınlıkla... ‘Biz yanlış bir şey mi yaptık yoksa?’ Size baktık, sizi örnek aldık. Siz ne yaptınızsa, biz de onu yaptık’ dediler...”

Sevgili Gençler, Aziz Nesin’in “İnsan Olun Yavrularım” adını verdiği masalıyla sözlerimize başladık. Bu masalı size anlatma nedenimize gelince: Bu ay sizlerle hukuk, adalet, hak gibi kavramları irdelemek istiyoruz. Sonra biraz daha özele inip, hayvan haklarına sözü getireceğiz; sonra daha da özelleşip, çoğumuzun yaşamını sürdürdüğü kentlerde, sokaklarda yaşamaya çalışan hayvanların yaşama haklarını nasıl koruduğumuz, bütün hukuk sistemlerinin özünü belirleyen, hukukun en temel kavramı olan “hak” kavramı, ayrıca “yaşama hakkını” onlar adına, “insan gibi koruyabiliyor muyuz?” sorusu üzerinde kafa yoracağız.

“Hukuk nedir?” Bu tanımı yapmadan önce, herkesin herkese saldırdığı, güçlü olanın üstün geldiği bir ortamı göz önüne getirelim. Herhalde şöyle olurdu: kendi çıkarlarını her şeyin üzerinde tutan bireyler sürekli olarak savaşırlardı. Şimdi de, “Bu savaş nasıl durdurulabilir?” sorusunu düşünelim. Bu da, çıkarları bir tarafa bırakıp, akla uygun bir sözleşmeyle gerçekleştirilebilirdi. Peki, bu sözleşmedeki koşulları koyacak güç? Bu güç de biri ya da birileri ya da bir grup olmalıydı ki, bu güç günümüzde, bizim devletimizdir. Bireyler haklarını belli koşullar ve güvenceler karşılığında devletin hukuk düzenine bırakmışlardır. Dolayısıyla hukuk, hakları gözeterek sistemlerin özünü belirleyen bir düzen-

Fotoğraf: Gülgün Akbababa

Fotoğraf: Gülgün Akbababa

dir. Bu düzen de, hiçbir sosyal statü gözetmeden, belirlenmiş değerler, otoritenin gerçekleşmesini sağlayan bireyler tarafından eşit ve ayrımsız olarak gerçekleştirilir; ki, bu da adalettir. Hukuk düzeninin ortaya koyduğu adalet anlayışıyla temel hak ve özgürlükler korunur, güvence altına alınır. Bizim hukuk düzenimiz içerisinde, hayvanların hakları da, "hayvanları koruma yasası"yla hukukun, yani devletimizin güvencesi altına alınmıştır. Örneğin, bir köpeğin salt hayvan olması nedeniyle sahip olduğu hakları vardır. Bu haklar çiğnendiğinde, yok sayıldığında, hayvanlar adına harekete geçip adalet yerine getirilmelidir. Peki getiriliyor mu? Şimdi gelin bu noktada sözü, İstanbul Barosu Hayvan Hakları Komisyonu Başkanı, Hayvan Hakları Türkiye Aktif Güç Birliği Platformu (HAYTAP) Hukuk Danışmanı Ahmet Kemal Şenpolat'a bırakalım: "Sokak hayvanlarının durumu, genel bir değerlendirmeye ve tek sözcükle ifade etmek gerekirse, 'korkunç'. Herkes gözlerini kapatmış, olayın yalnızca pet (ev hayvanı) boyutu yani pembe haber boyutuyla ilgileniyor. Daha sonra 'o canların başına ne geliyor, onlara ne oluyor?' kısmıyla ilgili haberleri dinlemek, okumak, görmek bile istemiyorlar. Herkes narkozda kalıp yaşamayı, çıplak gerçeklerle karşılaşmaya yeğ tutuyor. Bir avuç gönüllüye de 'HAYVANSEVER' damgası yapıştırıp, 'nasıl olsa birileri bu işle ilgileniyor, birileri bu hayvanları koruyor' deniyor. Başına kötü bir olay geldiğinde de derneklere şikayette bulunup, elini ayağını daha sonradan çekiyorlar; bireyler hiç düşünmüyorlar ki o demeklerin parası pulu var mı? Onların gücü nereye kadar? Birkaç gün üzülüp kaldığı uyuşturulmuş yaşamına devam ediyor insanlar! Sokaktaki canlarsa kendi kaderleriyle baş başa kalıyorlar; ya belediye zehirliyor ya halk tekmeliyor ya da vatandaş tahliye davası açmak için mahkemelerde koşturuyor. Onlar da kanatlanıp uçamayacağına göre, en masum ve suçsuz tavırlarıyla dertlerini anlatmaya çalışıyorlar, yani gözleriyle, kuyruklarıyla. Bakmasını değil, görmesini bilenlere elbette. Hukuksal anlamda, düzenimizde var olan yasanın adıyla 'hayvan hakları yasası' değil, "hayvanları koruma yasası". Bu yasayla düzenlenen metin belki çok güzel, ama yaptırımlar, denetim ve uygulama olmayınca hiçbir etkisi olmu-

yor. Yani 'koruma yasası' biçimine dönüşüyor! Hayvanlara karşı kötü muameleden sadizme, hatta soykırım kadar varan davranışlara verilen ceza yalnızca 250 YTL olacak. O da yakalanırsanız tabii! Böyle yaptırım olmaz. Sahipli hayvanla sahipsiz hayvana verilen cezalar arasında ayırım yapılamaz. Sokaktaki hayvanlara 'can' olarak bakmayı geç de olsa artık öğrenmemiz, haklarına saygı duymamız gerekiyor. Gençlere diyorum ki, gelin beraber çözelim bu sorunu. Bu sorun bir grup insanın tekelinde değil; örgütlenip çoğalamazsak, aramıza yeni ve doğru insanlar katamazsak, gençleri, çocukları katmazsak böyle gelmiş böyle gidecek. En yakınlarındaki derneklerle, vakıflarla anne babanızla birlikte işbirliği yapın. İnternet gruplarına girin, üye olun. Formalite yok, kefil yok, beklemek yok. İnternet gruplarını, web sitelerini birkaç ay izleyin. Sonra herkes kendisine yapabileceği bir iş bulabilir. Herkesin işi gücü var, herkesin zamanı kısıtlı; ama isteyen, gönül veren, durumun ciddiyetini anlayan, narkozdan çıkmak isteyen, bu çabaya el verir. Üzerine vazife olmayan işlere de bulaşır! Hayvanların haklarını kabul etmezseniz, zihniyet devrimini gerçekleştiremezsiniz. Yasayı olabildiğince etkili hale getirmek ve Türk halkına yaraşır uygar bir hale getirmek hedefimiz. Ama yalnızca yasa yetmiyor; elbette ki bu bir zihniyet değişimi. Onun için herkesi yardıma çağırıyoruz."

Şimdi gençler, yazdıklarımızı okudunuz. Ama bir kez daha yazının en başına dönün ve Aziz Nesin'in masalını bir kez daha okuyun. Sonra da bu masalı yaşamınız boyunca size "insan gibi yaşa" diyenlere karşı anımsayın ve onlara şu soruyu sorun: "İnsan olmanın en temelinde, en güçsüze el vermek yatar; bu bir zincirdir, sokaktaki bir kedi yavrusuna, bir sokak köpeğine arkını dönmeyip, yaşatmaya çalışıyor musun? Eğer onlara el veriyorsan, aradaki her hakka ve dolayısıyla bana da el veriyorsun, saygı duyuyorsun demektir. Ben de insan olma adına sana benzedim; annem, babam, öğretmenim, muhtar amcam, belediye başkanı, ... ben sizleri örnek aldım. Ve sonra o insan(lar)ın gözlerine bakın; gülümseme mi, utanç mı var? Anlarsınız ve belki de kendinizi görürsünüz."